

Veřejné finance a fiskální právo

Malé nahlédnutí pod pokličku
finančního práva

Podmínky ke složení ZK

Písemný test

- Literatura

Charakteristika FP

- Veřejné
- Nejmladší
 - 20.léta 20 století, subodvětví upravující veřejné finance
- Samostatné odvětví práva ČR
 - má svůj předmět regulace a míru soudržnosti PN jako např. SP

VZNIK FP

Vznik FP = se vznikem materiálních vztahů, směnou, komoditními penězi (kovy, dobytek, olej,...) a po té se vznikem prvních peněžních vztahů.

- V některých zemích je FP samostatné právní odvětví, někde je součástí např. SP a nebo někde není akceptováno FP vůbec

ÚKOL FP

= regulace veřejných financí – regulace společenských vztahů

VEŘEJNÉ FINANCE:

- 1.) užší pojetí-peněžní vztahy
- 2.) širší pojetí-peněžní vztahy a další vztahy související s tvorbou, rozdělováním a přerozdělováním VPF

Materiální základ

- a) **Veřejné peníze** - peněžní prostředky, na které má veřejný sektor nárok
- b) **Veřejný majetek** - majetek ve vlastnictví subjektů veřejného sektoru

V rámci tvorby, užití, spotřeby materiálního základu se vytvářejí společenské vztahy-veř. finance, jejímž objektem jsou **veřejné peníze**

Zásady tvorby finančního práva

- **Obecné** zásady pro tvorbu práva
- **Speciální** principy

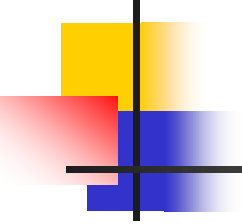
Obecné principy finančního práva

- Zásada demokracie
- Zásada legality
- Zásada legitimacy
- Zásada priority komunitárního a mezinárodního práva

Speciální principy

- Principy typu ekonomiky
- Předvídání krátkodobých a dlouhodobých následků FP regulace
- Zohlednění vazeb norem v rámci systému FP
- Omezení vlivů výkyvu v hodnotě peněz na stabilitu norem finančního práva

-
-
- Plynulost změn ve výši finančních dávek
 - Ochrana zájmu většiny před lobby
 - Respektování terminologie
 - Úroveň právního a ekonomického vědomí adresátů FPN
 - Respektování závazků ČR

Další zásady

- Zásada účelovosti
- Zásada plánovitosti
- Zásada priority rovnováhy
- Zásada provázanosti nástrojů sektoru veřejných financí
- Zásada efektivnosti a hospodárnosti
- Zásada veřejnosti a přehlednosti veřejných peněžních fondů
- Zásada účtování
- Zásada kontroly
- Zásada nadřazenosti finančních zájmů státu
- Zásada finanční disciplíny

Funkce veřejných financí

ZÁKLADNÍ: 1. distribuční
2. alokační
3. stabilizační

DOPLŇKOVÉ: 1. fiskální
2. stimulační
3. kontrolní

Náhled na FP

- Výšeč platného právního řádu
- Vědecká disciplína
 - a) věda o FP (zkoumá PN v praxi)
 - b) finanční věda (FP z pohledu ekonomického)
- Pedagogická disciplína

Zařazení do systému práva ČR

System práva ČR

soukromé

veřejné

Finanční právo-POJEM

- Souhrn PN zabývajících se chováním subjektů FPV ve vztahu k veřejným peněžním fondům
- Souhrn PN, které upravují vztahy vznikající v procesu tvorby, rozdělování a používání peněžní masy a jejích částí
- Soubor PN regulujících veřejné finance

Předmět FP

- **Jsou společenské vztahy**, jejichž objektem jsou **veřejné peníze** a **majetek**
- **Peníze** = věc, zboží sloužící ke směně

FP jako nejmladší právní odvětví

- ✓ **FP se vydělilo společně ze
SPRÁVNÍM PRÁVEM z
práva ÚSTAVNÍHO a po té
po II. Světové válce bylo
nutno vymezit hranice
mezi **správou a financema.****

Odvětvotvorná kriteria

1. Samostatnost a specifičnost předmětu právní regulace
2. Metoda právní regulace
3. Systémová soudržnost právních norem
4. Společenská akceptace odvětví

Vazby k jiným právním odvětvím

- ❖ Ústavní právo
- ❖ Správní právo
- ❖ Trestní právo
- ❖ Právo ŽP
- ❖ Obchodní právo
- ❖ Občanské právo
- ❖ Pracovní právo

PRAMENY FP

Materiální jsou příčinou vzniku formálních pramenů, potřeba regulace lidského chování

Formální PN, které regulují finančně právní vztahy- označujeme
OBEZNĚ ZÁVAZNÉ NORMATIVNÍ AKTY

OBECNĚ ZÁVAZNÉ NORMATIVNÍ AKTY

■ PRIMÁRNÍ

- Ústavní pořádek
- Zákony Parlamentu ČR
- Zákonná opatření senátu
- Obecně závazné vyhlášky ÚSC v samostatné působnosti

□ **SEKUNDÁRNÍ**

- Nařízení vlády
- Vyhlášky a opatření ČNB
- Vyhlášky a opatření ministerstev a dalších ústředních orgánů st.správy
- Nařízení ÚSC

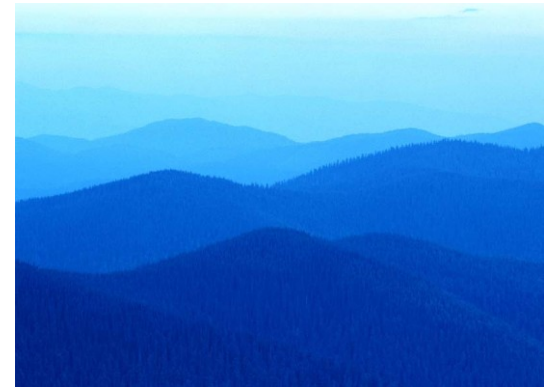

SYSTEMÉM FP

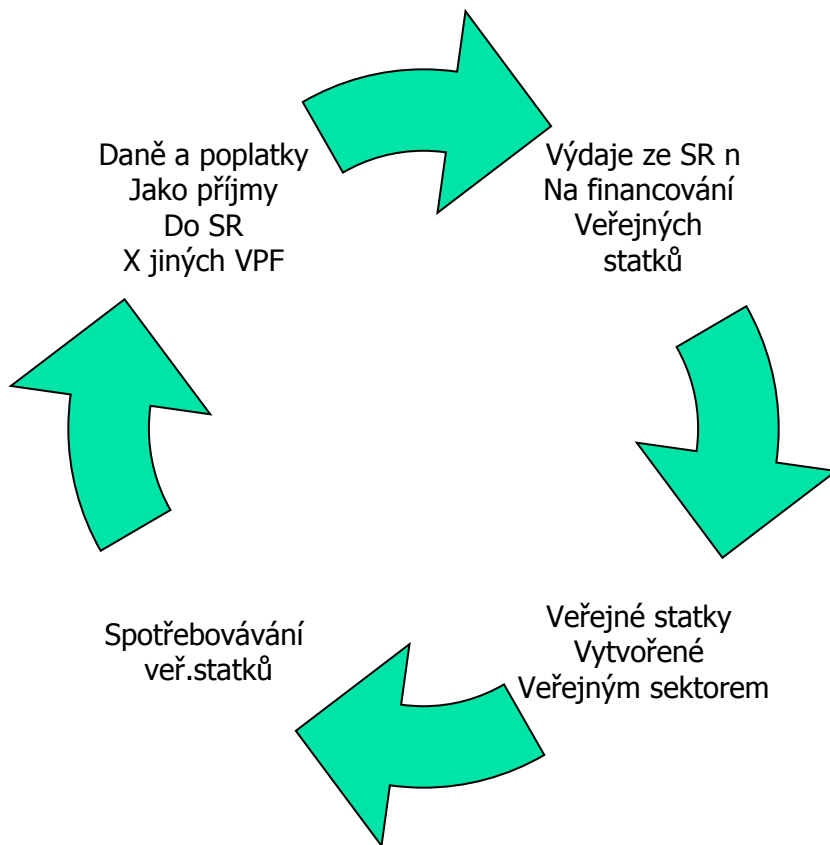
- Obecná část
- Zvláštní část – hmotné právo
- Procesní část
- Administrativní část
- Trestní část

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

- Fiskální část-
tok peněz
- Nefiskální část-
podstata, význam
a charakter peněz

FISKÁLNÍ ČÁST FP

Zvláštní část FP FISKÁLNÍ

- Rozpočtové právo
- Berní právo
- Celní právo

Zvláštní část FP NEFISKÁLNÍ

- Měnové právo
- Devizové právo
- Veřejné bankovní právo
- Veřejné pojišťovnické právo
- Puncovní právo